

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA GÜDÜL BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Pay Sahibi Olduğu Şirket	7
Tablo 8: Haklar Hesabına Kaydedilmeyen Alımlar	18
Tablo 9: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Tespit Edilen Hatalar	19
Tablo 10: İndirim Konusu Yapılmaması Gereken KDV Tutarlarına İlişkin Yevmiye Örnekleri	22
Tablo 11: 22/D Kapsamında Yapılan Harcamaların %10'luk Sınırı Aşan Kısmını Gösterir İcmal	40

KISALTMALAR

BEM-BİR-SEN	Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
İLBANK	İller Bankası Anonim Şirketi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KVA	Kilo Volt Amper
LTD. ŞTİ.	Limited Şirketi
TL	Türk Lirası
Yİ-ÜFE	Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Binalar Hesabının Gerçeği Yansıtması
2. Taşıtlar Hesabının Gerçeği Yansıtması
3. Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Gerçeği Yansıtması
4. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutarlar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
5. Haklar Hesabına Kaydedilmeyen Alımların Bulunması
6. Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması
7. İktisadi Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması
8. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
9. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
10. Taşınmaz Kültür Varlıkları Koruma Katkı Payının Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında İzlenmemesi
11. Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisi Payının Büyükşehir Belediyesine Aktarılmasında Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması
2. Taşınmaz İcmal Cetvel ve Formlarının Hazırlanmaması
3. Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazlar İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi
4. Ankara Büyükşehir Belediyesinden Alınması Gereken Otopark Geliri Payına İlişkin Takibin Yapılmaması

5. Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması
6. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Olması
7. Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması
8. Bütçe Emanetlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması
9. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
10. Belediye Şirketinden Yapılan Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarında Sözleşme Yapılmaması
11. Gecekondü Fonu Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması
12. Hacedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Güdül Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını

karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Güdül Belediyesinin karar organı olan Güdül Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 11 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, en çok bir belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Güdül Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 6 birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve

Şehircilik Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Amirliği'dir. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan Belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	60	15
Sözleşmeli Personel	-	1
Kadrolu İşçi	30	1
Geçici İşçi	-	-
Toplam	90	17
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	35

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Gündül Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Gündül Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (Net) (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	7.525.000,00	6.422.000,00	13.947.000,00	13.592.155,18	354.844,82	0,00

02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	1.270.000,00	147.391,00	1.417.391,00	1.228.250,97	189.140,03	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	40.290.000,00	15.714.609,00	56.004.609,00	53.282.389,15	2.722.219,85	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	300.000,00	1.855.000,00	2.155.000,00	2.023.079,56	131.920,44	0,00
05	Cari Transferler	0,00	885.000,00	172.000,00	1.057.000,00	964.442,58	92.557,42	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	35.090.000,00	-19.811.000,00	15.279.000,00	14.641.023,64	637.976,36	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	4.540.000,00	-4.500.000,00	40.000,00	0,00	40.000,00	0,00
Toplam		0,00	90.000.000,00	0,00	90.000.000,00	85.731.341,08	4.268.658,92	0,00

Güdül Belediyesinin 2024 mali yılı bütçesi ile 90.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde 85.731.341,08 TL bütçe gideri yapılmış, 4.268.658,92 TL ödenek iptal edilmiştir. 2024 mali yılında bütçe açığı oluşmamıştır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	8.838.000,00	9.129.292,31	0,00	9.129.292,31	103,30
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.675.000,00	5.893.052,74	0,00	5.893.052,74	160,36
04- Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	51.052.000,00	13.980.741,62	0,00	13.980.741,62	27,39
05- Diğer Gelirler	25.890.000,00	48.623.115,47	0,00	48.623.115,47	187,81
06- Sermaye Gelirleri	470.000,00	50,00	0,00	50,00	0,01
08-Alacaklardan Tahsilat	105.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-30.000,00	0,00	00,00	0,00	0,00
Toplam	90.000.000,00	77.626.252,14	0,00	77.626.252,14	86,25

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri %86,25 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer gelirler (%187,81), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%160,36) ve vergi gelirleri (103,30) beklenenin üstünde; diğer gelir kalemleri ise beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	7.525.000,00	13.592.155,18	180,63
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.270.000,00	1.228.250,97	96,71
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	40.290.000,00	53.282.389,15	132,25
04- Faiz Gideri	300.000,00	2.023.079,56	674,36
05- Cari Transferler	885.000,00	964.442,58	108,98
06- Sermaye Giderleri	35.090.000,00	14.641.023,64	41,72
07- Sermaye Transferleri	100.000,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	4.540.000,00	0,00	0,00
Toplam	90.000.000,00	85.731.341,08	95,26

Buna göre 2024 yılında bütçe giderleri %95,26 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderleri, personel giderleri, mal ve hizmet alım giderleri ile cari transferler beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer gider kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Çeşidi	Gelirinin	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri		2.999.805,03	7.116.326,80	9.129.292,31	137,23	28,29
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri		4.310.800,56	1.773.547,02	5.893.052,74	-58,86	232,27
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler		4.230.859,78	26.845.009,65	13.980.741,62	534,50	-47,92
Diğer Gelirler		20.658.364,74	28.763.296,98	48.623.115,47	39,23	69,05
Sermaye Gelirleri		2.149.802,12	120,00	50,00	-99,99	-58,33
Toplam		34.349.632,23	64.498.300,45	77.626.252,14	87,77	20,35

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Net Toplam	34.349.632,23	64.498.300,45	77.626.252,14	87,77	20,35

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 13.127.951,69 TL’lik (%20,35) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 12.864.268,03 TL (%47,92) azalış olmasına rağmen; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 4.119.505,72 TL (%232,27), diğer gelirlerde 19.859.818,49 TL (%69,05) ve vergi gelirlerinde 2.012.965,51 TL (%28,29) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	3.935.425,09	6.823.903,67	13.592.155,18	73,40	99,18
SGK Devlet Prim Giderleri	514.687,31	1.036.207,20	1.228.250,97	101,33	18,53
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26.669.352,93	33.456.115,59	53.282.389,15	25,45	59,26
Faiz Giderleri	14.564,83	35.310,92	2.023.079,56	142,44	5.629,33
Cari Transferler	239.889,22	580.673,21	964.442,58	142,06	66,09
Sermaye Giderleri	3.539.122,32	37.737.299,92	14.641.023,64	966,29	-61,20
Sermaye Transferleri	6.262,00	0,00	0,00	-100,00	0,00
Toplam	34.919.303,70	79.669.510,51	85.731.341,08	128,15	7,61

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 6.061.830,57 TL (%7,61) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında faiz giderlerinde 1.987.768,64 TL (%5.629,33), personel giderlerinde 6.768.251,51 TL (%99,18) ve mal ve hizmet alım giderlerinde 19.826.273,56 TL (%59,26) tutarlarında önemli artışlar olduğu görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 72.440.765,21 TL, Faaliyet Geliri 95.021.231,74 TL, Enflasyon Düzeltmesi 30.230.335,64 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 52.810.802,17 TL olarak gerçekleşmiştir.

Güdül Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu Şirkete ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Pay Sahibi Olduğu Şirket

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Güdül-Bel Turizm İnşaat Temizlik Taahhüt Nakliyat Madencilik Gıda Petrol Organizasyon Sanayi Tic. Ltd. Şti	50.000,00	50.000,00	100

Belediyenin dolaylı olarak hissedarı olduğu bir şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Güdül Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

- 1) Bilanço
- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı

icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

Güdül Belediyesince iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler oluşturulmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, 5393 sayılı Kanun’un 41’inci maddesine göre, nüfusu 50.000’in altında olan belediyelerde hazırlanması zorunlu olmadığı için İdarece hazırlanmamıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber iç kontrol sisteminin etkin bir şekilde işletilmediği ve ayrıca iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir değerlendirme ve raporlama çalışması yapılmadığı için yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetler belirlenmiş olmakla birlikte belirlenen her bir kontrol faaliyetinin uygulanması için sorumlular belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi ilgili mevzuat çerçevesinde tam olarak kurulmamış olup ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, izlemeye ilişkin herhangi bir çalışma yapılmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. Bu nedenle iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Güdül Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama  er evesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim G r   n n Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAğI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Binalar Hesabının Gerçeği Yansıtması

Binalar Hesabının konusuna girmeyen harcamaların bu hesapta muhasebele tirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler B t  e ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 372’nci maddesinde; 630 Giderler Hesabının, b t  e ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in 252 Binalar Hesabının niteliğinin düzenlendiği 192’nci maddesinde; bu hesabın, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup 193’üncü maddesinde hesabın i leyi i detaylı olarak ifade edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne dayanılarak hazırlanan ve 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’nc  maddesinde; taşınmaz hesaplarında kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan 34.000 TL’lik limiti a anların değer artırımcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırımcı harcamaların, varlığın maliyet

bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Tebliğ’de belirtilen limitler Hazine ve Maliye Bakanlığının 07.11.2023 tarihli Kararı ile güncellenerek taşınmazların her biri için 114.000 TL’ye çıkarılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 252 Binalar Hesabına, kamu idarelerinin mülkiyetinde ve tahsise konu edilen binalar ile bu binalar için yapılan ve tutarı 114.000 TL’yi aşan değer artırıcı harcamaların kaydedilebileceği anlaşılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; kiralanan yerlere ait kira ödemelerinin (Örneğin; 21, 522 ve 1145 no.lu yevmiyeler) ve Belediyenin envanterinde olmayan binalara ait bakım-onarım ile malzeme alımı giderlerinin (Örneğin; 6, 441 ve 1224 no.lu yevmiyeler) yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak 252 no.lu hesapta muhasebeleştirildiği görülmüştür. Söz konusu harcamalar niteliği itibarıyla 252 no.lu hesabın konusuna girmemekte olup 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup bundan böyle 252 Binalar Hesabının muhasebeleştirilmesinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin 2024 yılı mali tablolarında 252 Binalar Hesabı 1.765.181,79 TL fazla, 630 Giderler Hesabı ise aynı tutar kadar eksik görünmektedir.

BULGU 2: Taşıtlar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Taşıtlar Hesabının konusuna girmeyen harcamaların bu hesapta muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 372’nci maddesinde; 630 Giderler Hesabının bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in 254 Taşıtlar Hesabının niteliğinin düzenlendiği 196’ncı maddesinde; bu hesabın, kurumlara ait taşıtların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup 197’nci maddesinde hesabın işleyişi detaylı olarak ifade edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne dayanılarak hazırlanan ve 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme

Paylarına İlişkin 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; dayanıklı taşınırılar için yapılan harcamalardan 14.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların, varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Tebliğ'de belirtilen limitler Hazine ve Maliye Bakanlığının 07.11.2023 tarihli Kararı ile güncellenerek dayanıklı taşınırıların her biri için 52.000 TL'ye çıkarılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 254 Taşıtlar Hesabına, kurumlara ait taşıtlar ile bu taşıtlar için yapılan ve tutarı 52.000 TL'yi aşan değer artırıcı harcamaların kaydedilebileceği anlaşılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; Belediye hizmet araçlarına alınan akaryakıt ödemelerinin (Örneğin; 5 no.lu yevmiye), öğrenci servis ücretlerinin (Örneğin; 722, 723, 724 ve 1188 no.lu yevmiyeler) ve kirialanan iş makinaları ödemelerinin (Örneğin; 22, 83, 186 ve 348 no.lu yevmiyeler) yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak 254 no.lu hesapta muhasebeleştirildiği görülmüştür. Söz konusu harcamalar niteliği itibarıyla 254 no.lu hesabın konusuna girmemekte olup 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup bundan böyle 254 Taşıtlar Hesabının muhasebeleştirilmesinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin 2024 yılı mali tablolarında 254 Taşıtlar Hesabı 2.585.826,16 TL fazla, 630 Giderler Hesabı ise aynı tutar kadar eksik görünmektedir.

BULGU 3: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının konusuna girmeyen harcamaların bu hesapta muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 372'nci maddesinde; 630 Giderler Hesabının bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının niteliğinin düzenlendiği 190'ıncı maddesinde; bu hesabın, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup 191'inci maddesinde hesabın işleyişi detaylı olarak ifade edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanan ve 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; taşınmaz hesaplarında kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan 34.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların, varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Tebliğ'de belirtilen limitler Hazine ve Maliye Bakanlığının 07.11.2023 tarihli Kararı ile güncellenerek taşınmazların her biri için 114.000 TL'ye çıkarılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve ayrıca bu yapılar için yapılan ve tutarı 114.000 TL'yi aşan değer artırıcı harcamaların kaydedilebileceği anlaşılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; kiralanan otoparka ait kira ödemelerinin (Örneğin; 520, 583, 712, 835, 1011 ve 1144 no.lu yevmiyeler), Belediyenin envanterinde olmayan sulama kanallarının bakım-onarım giderlerinin (Örneğin; 243 no.lu yevmiye), sulama birliğine alınan malzeme bedellerinin (Örneğin; 592 no.lu yevmiye) ve yine Belediyenin envanterinde olmayan ve deprem riski nedeniyle yıkılan eve ilişkin giderlerin (Örneğin; 476 no.lu yevmiye) yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak 251 no.lu hesapta muhasebeleştirildiği görülmüştür. Söz konusu harcamalar niteliği itibarıyla 251 no.lu hesabın konusuna girmemekte olup 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup bundan böyle 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının muhasebeleştirilmesinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin 2024 yılı mali tablolarında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı 563.350,00 TL fazla, 630 Giderler Hesabı ise aynı tutar kadar eksik görünmektedir.

BULGU 4: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutarlar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekirken net tutar üzerinden kaydedildiği ve faiz gelirlerinden yapılan tevkifatın 630 Giderler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bilanço ilkeleri" başlıklı 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; bütün varlıkların, yabancı kaynakların ve öz kaynakların bilançoda gayrisafi değerleriyle gösterileceği, "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde ise gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmektedir. Mevzuat hükümlerinden de anlaşılabacağı üzere, tahakkuk eden gelir tutarı üzerinden bir kesinti yapılmış ise gayri safilik ilkesi gereği bu kesintinin ayrı olarak gider hesaplarında gösterilmesi gerekmektedir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 57'nci maddesinin altıncı fıkrasında ise faiz gelirin ilişkili yapılması gereken muhasebe kaydı düzenlenmiştir. Anılan hüküm uyarınca, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının 102 Bankalar Hesabına, tevkifat tutarlarının 630 Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmının 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmının ise 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca, aynı fıkra Banka hesabına aktarılan tutarın tamamının aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, vadeli mevduat hesabına tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutarının 600 Gelirler Hesabında, brüt tutar üzerinden yapılan gelir vergisi tevkifatının ise 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, Belediyenin vadeli banka hesaplarına tahakkuk eden brüt faiz gelirlerini net tutarlar üzerinden 600 Gelirler Hesabına kaydettiği, gelir vergisi tevkifatını ise muhasebe kayıtlarında (Örneğin; 682, 708, 925, 1080 ve 1213 no.lu yevmiyeler) hiç göstermediği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup bundan böyle mevduat faiz gelirlerinin muhasebeleştirilmesinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; mevduat faiz gelirlerinin net tutarlar üzerinden muhasebeleştirilmesi, İdarenin 2024 yılı faaliyet sonuçları tablosunda 600 Gelirler Hesabı ve 630 Giderler Hesabının yapılan hata tutarı kadar noksan görünmesine yol açmıştır. Bu bakımdan, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerebilmesini teminen mevduat faiz gelirlerinin yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri uyarınca brüt tutarlar üzerinden muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Haklar Hesabına Kaydedilmeyen Alımların Bulunması

Belediye tarafından satın alınan bilgisayar yazılımı, lisans ve benzeri haklar ile bunların güncellenmesine ilişkin harcamaların 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 210'uncu maddesinde; 260 Haklar Hesabının, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş, 211'inci maddesinde ise; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların mezkûr hesaba borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in 214'üncü maddesinde, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği açıklanmış, bu hesabın maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Amortisman ve Tükenme Payları başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında, maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda izlenen varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiş, diğer bir ifadeyle söz konusu varlıkların hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edileceği hükme bağlanmıştır.

Lisans ve lisans güncellemeleri bilgisayar yazılımlarına ilişkin kullanım hakları olması sebebiyle maddi olmayan duran varlıklar sınıfında yer almaktadırlar. Maddi olmayan duran varlıklar herhangi bir fiziksel varlığı bulunmasa da kamu idarelerinin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği veya belli koşullar altında hukuken himaye gören haklardır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşıldığı üzere, yazılım ve benzeri nitelikteki

hak ve yetkiler ile bunların güncellenmesine ilişkin harcamaların 260 Haklar Hesabında takip edilmesi ve 260 Haklar Hesabında yer alan varlıkların yıl sonunda %100 amortismanına tabi tutulması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, muhtelif tarihlerde alımı yapılan toplam 260.324,00 TL tutarındaki 6 adet bilgisayar yazılım bedelinin 260 Haklar Hesabına kaydedilmediği ve söz konusu tutarın doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir. Bu durum, 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının gerçek değerleriyle mali rapor ve tablolarda yer almamasına yol açmıştır.

Tablo 8: Haklar Hesabına Kaydedilmeyen Alımlar

Sıra No	Yevmiye No	Açıklama	Tutar (TL)
1	74	Yazılım Ücreti Ödemesi	22.000,00
2	181	Enflasyon Muhasebesi Projesi Ödemesi	30.000,00
3	293	Server Cihazının Fortigate Lisans Yenileme Ücret	26.424,00
4	294	Virüs Programı Ücreti Ödemesi	39.900,00
5	315	Belsis Programı Yıllık Sözleşme Ücreti	136.000,00
6	484	Doğrudan Temin Programı Ücreti Ödemesi	6.000,00
TOPLAM			260.324,00

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup bundan böyle 260 Haklar Hesabının muhasebeleştirilmesinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; bilgisayar yazılımları, lisans ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilere ilişkin harcamaların mevzuata uygun muhasebeleştirilmemesi, 2024 yılı bilançosunda 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 260.324,00 TL eksik görünmesine yol açmıştır.

BULGU 6: Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması

Maddi duran varlıklar hesap grubunda kayıtlı varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmadığı, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıkların amortisman işlemlerini açıklayan 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde, bir yıldan

fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 202'nci maddesinde; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı, 203'üncü maddesinde ise maddi duran varlık hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanan ve 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise, maddi duran varlıklar için ayrılacak amortismana ilişkin süre ve oranlara yer verilerek, amortismana tabi her bir varlığın Duran Varlık Amortisman Defteri'ne kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; maddi duran varlıklardan bir kısmı için amortisman ayrılmadığı, bir kısmı için ise kayıtlı değerinden daha fazla tutarda amortisman ayrıldığı görülmüştür. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, amortisman oranları ve süreleri doğru uygulandığında ayrılan amortisman tutarının maddi duran varlığın kayıtlı değerine eşit veya daha düşük olması gerekmektedir. Bahse konu maddi duran varlıklara ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 9: Amortisman Ayırma İşlemlerinde Tespit Edilen Hatalar

Hesap Kodu	Hesabın Adı	Varlığın Toplam Değeri (TL)	Amortisman Tutarı (TL)	Fark (TL)
251.01.06.01.00	Köprüler	355.673,59	0,00	355.673,59
251.01.06.03.00	Üst Geçitler	1.178.460,00	0,00	1.178.460,00
251.01.08.00.00	Sulama Kanalları	122.383,33	0,00	122.383,33
251.01.10.02.00	Göller	20.000,00	0,00	20.000,00
251.01.20.01.00	Meydanlar	30.000,00	0,00	30.000,00
251.01.20.05.00	Otoparklar	468.125,80	0,00	468.125,80
252.01.01.04.12	Eğitim ve Dinlenme Binaları	17.550,00	0,00	17.550,00
252.01.01.05.02	Spor Salonları	3.198.412,53	0,00	3.198.412,53
252.01.01.06.01	Turizm Kompleksi	385.276,78	0,00	385.276,78
252.01.01.07.01	Kamu Konutları	3.500,00	0,00	3.500,00
252.01.04.09.01	Alışveriş ve İş Merkezleri	61.360,00	0,00	61.360,00
252.01.01.09.05	Dükkan ve İşyeri	98.500,00	0,00	98.500,00

253.01.01.00.00	İletişim/Haberleşme Tesisleri	200,00	0,00	200,00
253.01.99.00.00	Diğer Tesis ve Sistemler	198.303,00	0,00	198.303,00
253.02.02.00.00	İnşaat Makineleri ve Aletleri	163.000,74	0,00	163.000,74
253.03.02.00.00	Beslenme, Gıda ve Mutfak Cihaz ve Aletleri	1.300,00	0,00	1.300,00
253.03.08.00.00	Spor Amaçlı Kullanılan Cihaz ve Aletler	350,00	0,00	350,00
255.01.03.00.00	Koruyucu Giysi ve Malzemeler	847,46	0,00	847,46
255.02.06.00.00	Aydınlatma Cihazları	29.476,00	0,00	29.476,00
255.03.02.00.00	Misafirhane, Konaklama ve Barınma Amaçlı Mobilyalar	20.508,47	0,00	20.508,47
255.07.03.00.00	Görsel ve İşitsel Kaynaklar	15.400,00	0,00	15.400,00
255.11.03.00.00	Masa ve Sehpalarda Sergilenen Süs Eşyaları	4.495,00	0,00	4.495,00
253.02.01.00.00	Tarım ve Ormancılık Makineleri	0,00	47.733,12	-47.733,12
253.02.07.00.00	Paketleme Makineleri	0,00	10.349,84	-10.349,84
253.02.10.00.00	Matbaacılıkta Kullanılan Makine ve Aletler	0,00	3.674,80	-3.674,80
254.01.02.00.00	Yolcu Taşıma Araçları	624.183,16	959.353,98	-335.170,82
255.01.02.00.00	Temsil ve Tören Demirbaşları	0,00	11.126,96	-11.126,96
255.01.05.00.00	Hastanede Kullanılan Demirbaş Niteliğindeki Taşınımlar	0,00	14.500,00	-14.500,00
255.03.02.00.00	Kafeterya ve Yemekhane Mobilyaları	0,00	1.653,00	-1.653,00
255.03.04.00.00	Bebek ve Çocuk Mobilyası ve Aksesuarları	37.520,00	71.408,00	-33.888,00
255.03.05.00.00	Seminer ve Sunum Amaçlı Ürünler	0,00	2.205,80	-2.205,80
255.04.01.00.00	Yemek Hazırlama Ekipmanları	0,00	2.452,87	-2.452,87
255.09.02.00.00	Salon Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	0,00	9.600,00	-9.600,00
255.10.01.00.00	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar	0,00	11.062,07	-11.062,07

255.10.03.00.00	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	0,00	6.680,47	-6.680,47
Toplam Hata Tutarı				5.883.024,95

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup amortisman kayıt işlemlerindeki hataların en kısa sürede giderileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; maddi duran varlıkların bir kısmı için amortisman ayrılmaması, bir kısmı için ise varlığın kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılması, 2024 yılı bilançosunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının, faaliyet sonuçları tablosunda ise 630 Giderler Hesabının 5.883.024,95 TL hatalı gözükmeye yol açmıştır. Mevcut hatanın giderilmesi amacıyla gerekli çalışmaların yapılarak amortisman kayıtlarının düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: İktisadi Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Belediyenin iktisadi faaliyetleri dışında yürüttüğü hizmetler kapsamında yapmış olduğu giderlere ilişkin katma değer vergisinin (KDV) indirim konusu yapıldığı, bu nedenle bilançoda 190 Devreden KDV Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (1/3-g) maddesinde, belediyelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "Mükellefiyet" başlıklı bölümün verginin konusuna ilişkin "Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı (I/B-2) kısmında ise 3065 sayılı Kanun'un (1/3-g) maddesinde sayılan idarelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerinin vergiye tabi olmadığı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek KDV Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinde; mahalli idareler tarafından bir bedel karşılığı satmak üzere üretilen mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın alınan mal veya hizmete ilişkin olarak ödenmiş olan KDV'nin indirim konusu yapılabileceği; satışa konu olmayan, kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınan mal veya hizmet için ödenen KDV'nin ise indirim konusu yapılamayacağı, bu tutarların ilgili gider veya varlık hesabının maliyet bedeline ilave edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in 151'inci maddesinde; bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden KDV'nin 190 Devreden KDV Hesabında izleneceği ve KDV'nin indirilinceye kadar bu hesapta bekletileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince; belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun faaliyetlerinin verginin konusuna dâhil edilmemesi, ancak ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliğindeki iş ve işlemlerinin verginin konusuna dâhil edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla Belediyenin satışa konu olmayan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ödediği KDV'nin indirim konusu yapılmaması, indirim konusu yapılmayacak bu tutarların 630 Giderler Hesabına ya da ilgili varlık veya stoklar hesabının maliyetine eklenerek kayıt altına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemeler neticesinde; Belediye tarafından gerçekleştirilen ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliğinde olmayan tüm alımlara ilişkin KDV'nin, detayı aşağıdaki tablodan görüleceği üzere, indirim konusu yapılarak 191 İndirilecek KDV Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Söz konusu durum, Faaliyet Sonuçları Tablosunda 630 Giderler Hesabının olması gerekenden daha düşük görünmesine veya söz konusu KDV aktifleştirilecek bir unsura ilişkin ise ilgili hesabın Bilançoda eksik görünmesine sebebiyet vermektedir. Önceki yıllardan süregelen bu hatalı uygulama sonucunda 190 Devreden KDV Hesabının borç bakiyesi dönem sonu itibarıyla 24.502.606,18 TL tutara ulaşmıştır.

Tablo 10: İndirim Konusu Yapılmaması Gereken KDV Tutarlarına İlişkin Yevmiye Örnekleri

Sıra No	Yevmiye No	Açıklama	İndirim Konusu Yapılan KDV Tutarı (TL)
1	7	İlçemiz Mahallelerinde İhtiyaç Olan Malzemelerin Alınması İşİ	46.195,00
2	51	Belediyemiz Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere Alınan Kırtasiye Malzemesi Alım İşİ	2.562,93
3	61	Belediyemiz Personellerine Dağıtmak Üzere Alınan Meyve ve Sebze Ücreti Ödemesi	500,00
4	221	Güdül Merkez Sınırları Dahilinde Malzemeli Kilit Parke Taşı İle Kaldırım ve Bordür Yapılması İşİ	834.000,00
5	291	Belediyemize Alınan A4 Kağıdı ve Poşet Dosya Ödemesi	1.962,18
6	295	İlçemiz Güneyce Mahallesiine Yapımına Başlanan Süt Toplama Yerine Alınan Malzemeler Ücreti Ödemesi	103.755,50
7	360	İlçemizde Bulunan Öğrencilerin Beypazarına Okula Servis Ücreti Ödemesi	3.420,00
8	491	İlçemiz Mücavir Alanları İçerisinde Bulunan Kilit Taşı Yerlerinin Bozulması ve Yıpranmasından Dolayı Tekrar Yapılması İçin Alınan Kilit Taşı Ücreti Ödemesi	121.675,00

9	650	Belediyemiz Hizmet Araçlarına Alınan Akaryakıt Ücreti Ödemesi	23.528,52
10	878	Belediyemize Alınan Posta Pulu Ücreti Ödemesi	4.366,67
11	1086	İç Kontrol Eylem Planı Raporlama ve Hizmet Eğitim Bedeli Ödemesi	400,00
12	1224	İlçemiz Avşar Mahallesinde Bulunan 110 Ada 36 Parsel Tescilli Caminin Rölöve, Restorasyon ve Restitüsyon Projelerinin Hazırlanması İşİ	60.000,00

Yukarıda belirtilen hatalı uygulama sonucunda, KDV'nin indirim konusu yapılabileceği iktisadi faaliyet alanı oldukça dar olan Belediyede, ay sonlarında hesaplanan KDV tutarının devreden KDV ile indirilecek KDV toplamından fazla olmasının imkânı kalmamakta ve böylece bazı ay sonlarında vergi dairesine ödenmesi gerekebilecek tahsil edilmiş KDV tutarları da vergi dairesine ödenmemektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup bundan böyle iktisadi faaliyet konusu olmayan giderlere ait KDV'nin indirim konusu yapılmayacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Belediyenin iktisadi faaliyetleri dışında yürüttüğü hizmetler kapsamında yapmış olduğu giderlere ilişkin KDV'yi indirim konusu yapması, 2024 yılı bilançosunda 190 Devreden KDV Hesabının yapılan hata tutarı kadar fazla görünmesine yol açmıştır.

BULGU 8: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK) tarafından Belediyenin vergi gelirleri paylarından kesilen sermaye payı tutarı ile bu payların takip edildiği 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı tutarın birbiriyle uyumlu olmadığı görülmüştür.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, il özel idareleri ve belediyelerin İLBANK'ın ortağı olduğu belirtilmiş, üçüncü fıkrasının (a) bendinde ise, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarların sermaye tavanına ulaşınca kadar İLBANK'ın ödenmiş sermayesine ekleneceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 178'inci maddesinde; 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların

sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 180'inci maddesinde ise hangi durumlarda adı geçen hesaba borç ve alacak kaydı yapılacağı düzenlenmiş olup; ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermayenin bir taraftan bu hesaba borç, nakden iade alınan sermayelerin alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde; 2024 yılında İLBANK tarafından Güdül Belediyesine gönderilen vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık yüzde iki oranında kesilen miktarların İdarenin mali tablolarında yer almadığı görülmüştür. İdarenin bu hususta uyarılması sonrasında 2024 yılının Kasım ayı itibarıyla İLBANK tarafından kesilen sermaye payları 240 no.lu hesapta izlenmeye başlamıştır. Ancak İLBANK Belediye Bilgi ve Veri Bankası sistemine göre Belediyenin 2007 yılından 2024 yılının Kasım ayına kadar toplamda 2.559.256,04 TL'lik sermaye payı olduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki hatanın düzeltme fişi ile düzeltildiği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; 2025 yılında İdare tarafından gerekli düzeltme kayıtları yapılmış olsa da yapılan işlemin 2024 yılı mali tablolarına etkisi bulunmadığından 2024 yılı bilançosunda 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı halen 2.559.256,04 TL eksik görünmektedir.

BULGU 9: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Belediyenin ortağı olduğu Şirketteki sermaye tutarının, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 181'inci maddesinde; 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 182'nci maddesinde ise, mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedileceği,

sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan mezkur hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Belediyenin sermayesinin %100'üne sahip olduğu Gündül-Bel Turizm İnşaat Temizlik Taahhüt Nakliyat Madencilik Gıda Petrol Organizasyon Sanayi Tic. Ltd. Şti.'deki toplam sermaye tutarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı olmadığı tespit edilmiştir. Belediyenin hissesi bulunan Şirketin bilançosu incelendiğinde, Belediyeye ait toplam 50.000,00 TL ödenmiş sermayenin olduğu; ancak Belediyenin 2024 yılı dönem sonu bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına Şirketteki sermaye tutarının kaydedilmediği görülmüştür. Söz konusu durum bilançoda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 50.000,00 TL eksik gösterilmesine sebebiyet vermiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki hatanın düzeltme fişi ile düzeltildiği bildirilmiştir.

Sonuç olarak; 2025 yılında İdare tarafından gerekli düzeltme kayıtları yapılmış olsa da yapılan işlemin 2024 yılı mali tablolarına etkisi bulunmadığından 2024 yılı bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı halen 50.000,00 TL eksik görünmektedir.

BULGU 10: Taşınmaz Kültür Varlıkları Koruma Katkı Payının Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında İzlenmemesi

Belediye tarafından emlak vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak mükelleflerden tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının, 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında izlenmesi gerekirken 363 Kamu İdare Payları Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının niteliğine ilişkin 274'üncü maddesinde; bu hesabın, bütçe ile ilişkilendirilmeksizin mevzuatları gereği, diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Hesabın işleyişine ilişkin 275'inci maddesinde ise; bütçe ile ilişkilendirilmeksizin fonlar veya diğer kamu idareleri adına tahsil edilen tutarların bu hesaba alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabına borç; bu hesapta kayıtlı tutarlardan

ilgili kurumlara yapılan ödemelerin bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının niteliğine ilişkin 276'ncı maddesinde ise; bu hesabın, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Taşınmaz kültür varlıklarını koruma katkı payı, niteliği itibarıyla il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları adına yapılan bir tahsilattır. Dolayısıyla söz konusu payın emlak vergisi ile birlikte tahsil edildiğinde, yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca, 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Belediye tarafından 2024 yılında tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının, 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı yerine 363 Kamu İdare Payları Hesabında (Örneğin; 27, 86, 317, 454 ve 1004 no.lu yevmiyeler) muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup muhasebeleştirme işlemlerinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmaz kültür varlıklarını koruma katkı paylarının mevzuata uygun muhasebeleştirilmemesi, İdarenin 2024 yılı bilançosunda 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının yapılan hata tutarı kadar eksik, 363 Kamu İdare Payları Hesabının ise aynı tutar kadar fazla görünmesine yol açmıştır.

BULGU 11: Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisi Payının Büyükşehir Belediyesine Aktarılmasında Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

Belediye tarafından 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca iş yerleri ve diğer yerlerden tahsil edilen çevre temizlik vergisi tutarlarından Ankara Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken %20'lik payın, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı Mükerrer 44'üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında; "... Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan

belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyük şehir belediyelerine aktarılır...” hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 276’ncı maddesinde; 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “Hesabın işleyişi” başlıklı 277’nci maddesinde;

“a) Alacak

1) Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, iş yerleri ve diğer yerlerden tahsil edilen çevre temizlik vergisi tutarlarından büyükşehir belediyelerine aktarılması gereken payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; 2024 yılında Belediye tarafından Ankara Büyükşehir Belediyesine aktarılan %20’lik payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği, bunun yerine 630 Giderler Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirildiği (Örneğin; 11, 159, 313, 524, 715, 825 ve 1013 no.lu yevmiyeler) görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup muhasebeleştirme işlemlerinin mevzuata uygun yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; iş yerleri ve diğer yerlerden tahsil edilen çevre temizlik vergisi tutarlarından Ankara Büyükşehir Belediyesine aktarılacak payların mevzuata uygun muhasebeleştirilmemesi, 2024 yılı bilançosunda 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının yapılan hata tutarı kadar eksik görünmesine yol açmıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Belediyenin ilgili mevzuat hükümlerince tutmakla yükümlü bulunduğu Duran Varlıklar Amortisman Defterini tutmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 491'inci maddesinde ise; idarelerce tutulacak defterler arasında duran varlıklar amortisman defterinin olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bununla beraber 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğünün 47 sıra numaralı Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliğ'in 9'uncu maddesinde; amortisman tabi her bir varlığın Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde; Güdül Belediyesinin 2024 yılı bilançosunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 4.474.996,08 TL'lik bakiyesi bulunduğu görülmüştür. Ancak edinilen duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edilmesi, her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarma durumunda ilgili duran varlığa ne kadar amortisman ayrıldığına dikkate alınmaması ve duran varlığa ilişkin amortisman ayırma süresinin dolmasına rağmen amortisman ayrılmaya devam ediliyor olması nedenleriyle duran varlıklara ilişkin amortisman kayıtlarının gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir. Bu durum Belediyenin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğundan, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olmasından ve en önemlisi de Duran Varlıklar Amortisman Defterinin kullanılmıyor olmasından kaynaklanmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından Duran Varlık Amortisman Defterine ilişkin ön çalışmaların tamamlanmak üzere olduğu ve mevzuata uygun şekilde düzenlenmesi için gerekli işlemlerin

yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının ve ilgili maddi duran varlık hesaplarının tam ve güvenilir bilgi vermesi açısından Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmaz İcmal Cetvel ve Formlarının Hazırlanmaması

Taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde; kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir.

2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olduğu ve kayıtların belgeye dayanmasının esas olduğu belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre, taşınmazların; söz konusu Yönetmelik eklerinde gösterilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formunda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddede ayrıca, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi; mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulması; icmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılması ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüz ölçüm ve değer toplamalarının belirtilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Güdül Belediyesi taşınmaz kayıtları üzerinde yapılan incelemeler ve yetkililerden alınan bilgilere göre; İdareye ait taşınmaz varlıklar için henüz mevzuat hükümlerine uygun icmal cetvellerinin hazırlanmadığı ve taşınmazların Yönetmelik'te sayılan formlar üzerinden takip

edilmediği anlaşılmıştır. Yönetmelik’e göre taşınmaz formları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ilgili birim tarafından, icmal cetvelleri ise mali hizmetler birimi tarafından hazırlanmaktadır. Mali hizmetler birimi aynı zamanda mali tabloların da hazırlandığı ve kontrol edildiği birimdir. Bu nedenle taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmış olması, taşınmazların gerçek değeri ile mali tablolara yansıyan değeri arasında oluşabilecek uyumsuzlukların da fark edilip düzeltilmesini sağlayacak kontrol mekanizması kurulmasına yardımcı olacaktır. Dolayısıyla Belediye tarafından icmal cetvellerinin çıkarılmaması, Yönetmelik hükümlerine aykırı bir uygulama olduğu gibi aynı zamanda taşınmaz varlıkların gerçekte olan değerleri ile mali tablolara yansıyan değerleri arasında uyumsuzluğa sebep olan bir kontrol zafiyetine yol açabilecek bir eksikliklerdir.

Kamu İdaresi tarafından taşınmaz icmal cetveli ve formlarının hazırlanmasına yönelik ön çalışmaların tamamlandığı ve taşınmaz kayıtlarının ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilmesine ilişkin çalışmaların sürdürüldüğü bildirilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin mülkiyetindeki taşınmazların kayıtlarının anılan Yönetmelik hükümlerine uygun bir şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazlar İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazlarına ilişkin elektrik faturalarında, muaf olunmasına karşın elektrik tüketim vergisi tahakkuk ettirildiği ve İdarece ödendiği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Çeşitli Vergiler” başlıklı beşinci bölümünde elektrik tüketim vergisi belediye gelirleri arasında sayılmıştır. Bu verginin mükellefinin elektriği tüketenler olduğu, bu vergiden istisna edilen tüketimlerin neler olduğu, elektrik enerjisini tedarik eden kuruluşların bu vergiyi elektrik enerjisi satış bedeli üzerinden elektriğin kullanıldığı işlerin konusuna göre %1 ve %5’lik oranlar üzerinden hesaplayıp tahsilini yaparak tahsil tarihini takip eden ayın 20’nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyeye tanınan muafiyet” başlıklı 16’ncı maddesinde; belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımlarının katma değer vergisi ile özel

tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; Güdül Belediyesinin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık olan, gelir getirmeyen taşınmazlarından park ve bahçeler, belediye hizmet binaları ve kamu hizmeti sunulan diğer binaların elektrik faturalarında elektrik tüketim vergisi tahakkuk ettirildiği ve ödendiği tespit edilmiştir. Muaf olduğu halde ödenen elektrik tüketim vergisi tekrar Belediyeye ödendiği için bu anlamda bir fazla ödeme ortaya çıkmamaktadır. Ancak faturalardaki KDV tutarı hesaplanırken matraha elektrik tüketim vergisi de dâhil edildiğinden bu tutarlara tekabül eden KDV de fazladan ödenmektedir.

Kamu İdaresi tarafından Belediyenin muafiyet kapsamında yer alan taşınmazları için elektrik tüketim vergisinin ödenmemesi hususunda elektrik tedarik şirketi ile yazışmaların yapıldığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği Belediyenin kendi taşınmazlarında kullandığı elektrik sebebiyle muaf olduğu elektrik tüketim vergisini ve bu vergiden kaynaklanan KDV'yi ödememesi gerekmektedir.

BULGU 4: Ankara Büyükşehir Belediyesinden Alınması Gereken Otopark Geliri Payına İlişkin Takibin Yapılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Güdül Belediyesine aktarılması gereken otopark gelirlerine ilişkin payların aktarılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek büyükşehir belediyelerinin yetkileri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun'un 23'üncü maddesi ise büyükşehir belediyesinin gelirlerine ve bu gelirlerin ilçe belediyeleri ile paylaşılmasına dair düzenlemeler içermekte olup anılan maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde, Kanun'un 7'nci maddesinin (f) bendine atıf yapılmakta ve tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin nüfuslarına göre ilçe belediyelerine dağıtılması öngörülmektedir. Aynı maddenin son fıkrasında ise; büyükşehir ve ilçe belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmaması

durumunda, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İLBANK tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Güdül Belediyesinin otopark gelirlerine ilişkin payının B y k    r Belediyesiince aktarılmadığı tespit edilmiştir. Nitekim Ankara B y k    r Belediyesi 2023 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda; “*BULGU 23: B y k    r Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinin İlçe Belediyelerine Aktarılmaması*” başlığı altında “...İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2023 yıl sonu itibarıyla kiraya vermek suretiyle elde edilen otopark gelirinin toplam 18.887.384,75 TL olduğu ve söz konusu gelirin yarısının nüfuslarına göre ilgili ilçe belediyelerine dağıtılmadığı tespit edilmiştir...” denilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından Ankara B y k    r Belediyesinden alınması gereken otopark gelirine ilişkin yazışmalar yapıldığı; ancak gelen cevapların konuyla ilgisiz olduğu görüldüğünden ilgili idareye tekrar yazı yazıldığı bildirilmiştir.

Belediyenin ilgili mevzuatlarla kendisine tanınan gelirden mahrum kalmaması için otopark gelirlerinden Belediyenin payına d   en kısmın takip ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

Güdül Belediyesi ile Belediye ve  zel İdare  alışanları Birliği Sendikası (BEM-BİR-SEN) arasında akdedilen ve 01.04.2024 tarihinden itibaren geçerli olan Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde mevzuatında yer almayan ve sözleşmenin konusu olmayan çeşitli konularda düzenlemeler yapıldığı tespit edilmiştir.

375 sayılı KHK’nın Ek 15’inci maddesinde; belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenebilecek aylık tutarın 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçemeyeceği ve anılan Kanun’da öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun 32’nci maddesinde; 375 sayılı KHK’nın Ek 15’inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince

karar verileceği, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminat tutarının ise ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendika ile belediye başkanı arasında imzalanan sözleşme ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Madde metninden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Aynı maddede ayrıca mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı dördüncü bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinde ise;

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'sidir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla çeşitli adlar altında yapılan ödemeler dâhil ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilmektedir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı olsa dahi, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuata açıkça aykırı olmaktadır.

Yapılan incelemede; Güdül Belediyesi ile BEM-BİR-SEN arasında imzalanan ve yürürlük süresi 01.04.2024 ile 31.05.2025 tarihlerini kapsayan Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde mevzuatında yer almayan ve sözleşmenin konusu olmayan çeşitli konularda düzenlemeler yapıldığı görülmüştür.

Sözleşmenin "Sosyal Haklar ve Eğitim" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"a) İşverenin kuruluşları ve tesisleri ile düzenlediği sürekli/süreksiz etkinliklerden (spor salonu, eğitim kursları, sinema, tiyatro, düğün / nikah salonu vb.) üyelerin kendileri ile bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarının ücretsiz veya indirimli yararlanması için

görüşmeler yapılarak imkanlar nispetinde çözüme ulaşılır.

b) İşveren, sendikanın düzenleyeceği toplantı, seminer, gezi gibi faaliyetlerde, işyerinin çalışma düzenini aksatmayacak şekilde olmak üzere mesai saatlerinde yapılmasına izin verir.

c) İşveren, iş veriminin yükseltilmesi amacıyla üyelerin mesleki becerilerinin artırılması ve mesleki bakımdan gelişmeleri için eğitimler yaptırır, bu çerçevede başka kurum veya kuruluşların düzenlediği kurs, seminer, konferans gibi faaliyetler için salon, ekip, araç ve gereçleri ücretsiz tahsis eder.”

“İşyerine Geliş ve Gidiş İçin Servis Hizmeti veya Toplu Taşıma Kartı Verilmesi” başlıklı 11’inci maddesinde;

“a) Normal mesai düzeninin gerektirdiği mesai başlangıç ve işyerine geliş ve işyerinden dönüşleri için servis hizmeti sağlanır. Bu sosyal denge tazminatı sözleşmesi ödemesi kapsamında sayılmaz.

b) Yukarıdaki fıkra kapsamında servis imkânı tanınmamış kamu görevlileri ile normal mesai düzeninden farklı mesai başlangıç ve bitiş saatlerine tabi olup ayrıca servis imkânından yararlanamayan kamu görevlilerine, Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme hükümleri çerçevesinde, mevcut ulaşım imkanlarına uygun olarak yükleme yapılmış elektronik bilet veya serbest kart gibi materyal teslim edilir ve gerekli yükleme güncellemeleri yapılır. Bu işlem için kurumca yapılan ödemeler sosyal denge tazminatı sözleşmesi ödemesi kapsamında sayılmaz.”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesi maddeleri incelendiğinde, ilgili hükümlerin sosyal denge tazminatı ödenmesiyle ilgili olmadığı görülmektedir. Sosyal denge sözleşmesi yeni bir sendikal hakkın kullanımını içermediği ve hukuk sistemimizde toplu iş sözleşmesi ya da toplu sözleşme statüsünde olmadığı için dönemler itibarıyla akdedilen toplu sözleşmeler ile çizilen sınırın dışında bir düzenlemenin sözleşmede yer alması hukuki açıdan mümkün değildir. Bu nedenle, sadece sosyal denge tazminatının düzenlenme metni olması gereken sosyal denge sözleşmesinde, sosyal yardımların veya çeşitli faaliyetlerin de düzenlenmesi; mali yükümlülük içerip içermediğine bakılmaksızın Anayasa, personel kanunları ve toplu sözleşmelere aykırıdır.

Kamu İdaresi tarafından bundan sonra yapılacak sosyal denge tazminatı sözleşmelerinde mevzuatında belirtilen hususlar dışında hüküm konulmamasına azami dikkat gösterileceği bildirilmiştir.

Bu itibarla, Belediye ile yetkili sendika arasında imzalanacak sözleşmelerin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılması ve sosyal denge tazminatı sözleşmelerine sosyal denge tazminatının tutarının belirlenmesi ve uygulanmasına ilişkin hükümler dışında herhangi bir hüküm konulmaması gerekmektedir.

BULGU 6: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiyeler Olması

Belediyenin 2024 yılı yevmiye defterinde bazı yevmiye kayıtlarının boş bırakılarak atlandığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 43'üncü maddesinde; işlemlerin, yevmiye tarihi ile numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılacağı; muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği; yevmiye defteri, büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaralarının esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni" başlıklı 44'üncü maddesinde; yevmiye defterinin, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defter olduğu belirtilmiştir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgeleri esas alınarak devam eden bir sıra ile kaydedilmelidir.

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemelerden anlaşılabacağı üzere, yevmiye defterini oluşturan yevmiyeler hesap döneminin başında (1)'den başlayıp hesap dönemi sonuna kadar müteselsilen numaralandırılacaktır. Buna göre, yevmiye defterinde yer alan muhasebeleştirme belgelerinin hesap döneminin başından sonuna kadar düzenli bir biçimde numaralandırılması ve bu numaraların arasında müteselsilliği bozan bir boşluğun olmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; yevmiye kayıtlarının müteselsil sıra numaralı olarak birbirini takip etmediği, çeşitli tarihlerde 7 adet yevmiye numarasının (4, 332, 490, 496, 1014,1015 ve 1017 no.lu yevmiyeler) boş bırakılarak atlandığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından yevmiye defteri kayıtlarının mevzuata uygun yapılmasına yönelik tedbirlerin alındığı bildirilmiştir.

Kamu idaresinin üretmiş olduğu mali rapor ve tabloların güvenilirliği ve doğruluğu, muhasebe sistemindeki yevmiye numaralarının tam ve doğru kayıtları göstermesine bağlıdır. Bu nedenle ödeme emri belgesine veya muhasebe işlem fişine bağlanan her bir işlemin yevmiye defterine günlük ve sıralı olarak kaydedilmesi, arada herhangi bir boş yevmiye bırakılmaması gerekmektedir.

BULGU 7: Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedelinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilinde eksiklikler bulunduğu görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun “Tanımlar ve Kısaltmalar” başlıklı 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (s), (ş) ve (z) fıkralarında; “Geçiş Hakkı”, “Geçiş Hakkı Sağlayıcısı” ve “İşletmeci” tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun’un 22’inci maddesinin birinci fıkrasında “Geçiş hakkının kapsamı” belirlenmiş, 25’inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete’de “Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik” yayımlanmıştır.

Yönetmelik’te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde ise; geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilecek geçiş hakkı ücretinin Yönetmelik'e ekli Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı, tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Yurt içi Üretici Fiyatları Endeksi (Yİ-ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede Belediye tarafından geçiş hakkı bedeline yönelik tarifenin belirlenmediği, söz konusu gelire ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işlemi yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından geçiş hakkı bedellerine ilişkin olarak gerekli havale işleminin Fen İşleri Müdürlüğüne yapıldığı ve ilgili birimce çalışmaların sürdürüldüğü bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Belediye tarafından geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması bu gelirden mahrum kalınmasına yol açtığından İdarece buna yönelik gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Bütçe Emanetlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması

Nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen bütçe giderlerinin ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun; "Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde; ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödenemeyen tutarların, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınacağı ve buradan ödeneceği, kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde

giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise; muhasebe yetkililerinin 34'üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümlerden dolayı sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 248 ve 249'uncu maddelerinde 320 Bütçe Emanetleri Hesabının niteliği ve bu hesaba ilişkin işlemler düzenlenmiştir. Söz konusu maddelerde, 320 Bütçe Emanetleri Hesabının, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; yapılacak ödemelerde söz konusu tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasının gözetileceği belirtilmiştir.

Belediyenin 2024 yılı açılış bilançosuna göre; geçmiş yıllara ait olup ödenmemiş ve emanetlerde bekletilen 12.705.034,72 TL borcu bulunmaktadır. Yıl sonu itibarıyla emanetlerde bekletilen tutar ise 20.374.488,57 TL olarak gerçekleşmiştir. İdarenin 2024 yılına ait yevmiye kayıtları incelendiğinde; bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı tespit edilmiştir. Şöyle ki örneklem yöntemiyle Ocak ve Kasım ayları yevmiye kayıtlarında yapılan incelemelerde; ilgili aylarda cari (N) yıla ilişkin bütçe emanetlerinin (Örneğin; Ocak ayı için 08.01.2024 tarihli ve 23 ve 25 no.lu ödeme emirleri, Kasım ayı için 07.11.2014 tarihli ve 1410 ve 1411 no.lu ödeme emirleri) 2023 (N-1) yılına ait bütçe emanetlerinden (Örneğin; Ocak ayı için 11.01.2024 tarihli ve 31 ve 32 no.lu ödeme emirleri, Kasım ayı için 15.11.2024 tarihli ve 1444 no.lu ödeme emri) daha önce ödendiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bütçe emanetlerinin muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmesine özen gösterileceği bildirilmiştir.

Kamu kaynaklarının hukuka uygun bir şekilde kullanılması ve alacaklıların olası bir hak kaybı yaşamaması için nakit yetersizliği dolayısıyla ilgililerine ödenemeyen ve bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Belediyenin 2024 yılında doğrudan teminle yaptığı mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirlenen limitleri Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmaksızın aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, 2024 yılında büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 622.756,00 TL'yi, diğer idarelerin 207.453,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan teminle karşılanabileceği belirtilmektedir.

Aynı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Mezkûr hükmün uygulanmasına ilişkin açıklamaların yer aldığı 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesine göre; idareler, Kanun'un gerek 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacaktır. Aynı maddede ayrıca Kanun'un 21/f ve 22/d bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarlarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı belirtilmiştir.

Aşağıdaki tabloda Güdül Belediyesinin 2024 yılında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için belirlenen ödenek tutarları, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için yapılan harcamalar ile bu harcamaların ödeneklerinin %10'unu aşan kısmı gösterilmiştir. 4734 sayılı Kanun'un 22/d bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilmiştir. (Söz konusu

hesaplama yapılırken mal alımlarının 900.03.01-Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları, 900.03.02-Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları, 900.03.07- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri ve 900.06.01- Mamul Mal Alımları ayrıntı kodlarında; hizmet alımlarının 900.03.05 Hizmet Alımları, 900.06.02 Menkul Sermaye Üretim Giderleri ve 900.06.03 Gayri Maddi Hak Alımları ayrıntı kodlarında; yapım işlerinin ise 900.06.05 Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri ve 900.06.07 Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri ayrıntı kodlarında izlendiği değerlendirilmiştir.)

Tablo 11: 22/D Kapsamında Yapılan Harcamaların %10'luk Sınırı Aşan Kısmını Gösterir İcmal

MAL ALIMLARI	
Ödenek (A)	24.964.000,00
Ödeneğin %10'u (B=A*0,10)	2.496.400,00
22/D Harcama (C)	16.744.542,48
%10 Limitini Aşan Tutar (D=C-B)	14.248.142,48
HİZMET ALIMLARI	
Ödenek (A)	33.136.000,00
Ödeneğin %10'u (B=A*0,10)	3.313.600,00
22/D Harcama (C)	4.943.768,52
%10 Limitini Aşan Tutar (D=C-B)	1.630.168,52
YAPIM İŞLERİ	
Ödenek (A)	15.000.000,00
Ödeneğin %10'u (B=A*0,10)	1.500.000,00
22/D Harcama (C)	5.193.719,16
%10 Limitini Aşan Tutar (D=C-B)	3.693.719,16

Tabloda gösterilen verilerden de anlaşılacağı üzere; Belediye, 2024 yılında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için konulan ödeneğin %10'unu; mal alımlarında 14.248.142,48 TL, hizmet alımlarında 1.630.168,52 TL ve yapım işlerinde 3.693.719,16 TL kadar aştığı halde yukarıda yer verilen mevzuata aykırı olarak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünü almamıştır.

Kamu İdaresi tarafından doğrudan teminle yapılan alımlarda 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen limitlere azami dikkat gösterileceği ve de limit aşımı halinde Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınacağı bildirilmiştir.

Bu itibarla; 4734 sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların Kanun'da belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmış olup, bu yöntemlerle yapılacak alımlarda %10'luk sınıra uyulması ya da sınırın aşılması durumunda uygun görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 10: Belediye Şirketinden Yapılan Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

Belediye Şirketinden yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesinde; il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilecekleri hükme bağlanmıştır.

Güdül Belediyesi yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca; personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, sermayesinin %100'üne sahip olduğu Güdül-Bel Turizm İnşaat Temizlik Taahhüt Nakliyat Madencilik Gıda Petrol Organizasyon Sanayi Tic. Ltd. Şti.'ye gördürmektedir.

375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Hizmetlerin gördürülmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında, bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Aynı Usul ve Esaslar'ın "Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde; asgari işçilik maliyetinin, sözleşme giderlerinin, genel giderlerin, işçilikle bağlantılı aynı giderlerin ve kâr oranının kamu ihale mevzuatı esas

alınarak belirleneceği, “Hizmetlerin gördürülmesi” başlıklı 6’ncı maddesinde; personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hükümlerine uyulmasının zorunlu olduğu, bu usul ve esaslarda düzenlenmeyen hususlarda Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ve ilgili diğer mevzuat hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “Personel çalıştırılmasına dayalı ihalelerde yaklaşık maliyet” başlıklı 10’uncu maddesinde; personel çalıştırılmasına dayalı ihalelerde personel maliyetinin, tarım dışında ve 16 yaşından büyük işçiler için belirlenmiş brüt asgari ücret tutarı ile bu tutar üzerinden hesaplanan işveren payı toplamından az olmamak üzere bulunan maliyetlerin dikkate alınarak hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler” başlıklı 78’inci maddesinde ise; personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde birim fiyatlı sözleşme imzalanacağı; ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışılacak gün ve personel sayısının fazla çalışma yapılacak hallerde ise toplam fazla çalışma saatinin ihale dokümanında belirtileceği hüküm altına alınmıştır.

Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde; Güdül Belediyesince yukarıda belirtilen Şirket üzerinden yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında taraflar arasında herhangi bir sözleşme yapılmadığı; birim fiyat, sözleşme bedeli, şirket kârı gibi hususların belirlenmediği tespit edilmiştir. Ancak yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, taraflar arasında sözleşme yapılması ve bu sözleşmede yer alması gereken hususların kamu ihale mevzuatı esas alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu tespit doğrultusunda gerekli sözleşme çalışmalarına başlanıldığı ve en kısa sürede tamamlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak; Şirket üzerinden yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında taraflar arasında hizmet alım sözleşmesinin yapılması ve bu sözleşmede birim fiyat, sözleşme bedeli ile diğer unsurların belirlenmesi önem arz etmektedir.

BULGU 11: Gecekondu Fonu Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması

775 sayılı Gecekondu Kanunu gereğince oluşturulması gereken fon hesabının 2024 yılının Ekim ayına kadar oluşturulmadığı, Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden söz

konusu fona aktarılması gereken payların Belediyenin diğer harcamaları için kullanıldığı görülmüştür.

775 sayılı Kanun'un "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde Kanun'da yer alan hizmetlerin yürütülebilmesi için gerekli olan gelir kaynakları belirtilmiş, bu gelirler için ilgili belediyeler adına bankada özel hesap açılması ve bir fon teşkil edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise; bu fonlarda toplanan tutarların hangi amaç ve usulle kullanılması gerektiği ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Satış bedelinin ödenmesi, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde; belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun ilgili belediyelerin 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından Gecekondu Kanunu gereğince oluşturulması gereken fon hesabının 30.10.2024 tarihi itibarıyla oluşturulmadığı, İdarenin bu konuda uyarılmasına müteakip söz konusu fon hesabının oluşturulduğu, Hazineye ait taşınmazların satışı sebebiyle 2024 yılında Belediyeye aktarılan ve taşınmazların satış bedellerinin %10'luk kısmına tekabül eden 1.142.524,78 TL'nin özel bir hesapta toplanmadığı, söz konusu tutarın 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 13'üncü maddesinde belirtilen amaç ve usuller uyarınca da kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından 2024 yılı Ekim ayı itibarıyla gecekondu fonu hesabının oluşturulduğu ve bundan böyle fon hesabının yalnızca mevzuatta belirtilen amaçları doğrultusunda kullanılacağı bildirilmiştir.

Buna göre, Belediye tarafından Gecekondu Kanunu'nda yer alan hükümler uyarınca oluşturulan fon hesabının kullanılmaya devam edilmesi, Hazineye ait taşınmazların satışından elde edilen ve bu amaçla İdareye gönderilen gelirlerin bu hesapta toplanması ve söz konusu payların mevzuatın öngördüğü usule uygun olarak Kanun'da belirtilen amaçlar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 12: Haczedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi

Belediyenin haczedilemeyen gelirlerini teşkil eden vergi, resim ve harçların tahsil edildiği banka hesabında, haczi kabil diğer para, alacak ve gelirlerin de bulunduğu, haczedilebilir ve haczedilemez gelirlerin ayrı banka hesaplarında takip edilmediği tespit edilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 82’nci maddesinde; özel kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyelerin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinde; proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirlerin, şartlı bağışların, kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malların, belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirlerinin haczedilemeyeceği düzenlenmiştir.

Ayrıca 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun’un 7’nci maddesinde; belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda verilmesi öngörülen payların vergi hükmünde olduğu düzenlenmiştir. Dolayısıyla genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan paylar da 5779 sayılı Kanun ile vergi hükmünde kabul edildiğinden haczedilmesi mümkün değildir.

Yapılan incelemelerde; Güdül Belediyesinin vergi ve harç gelirlerinin tahsil edildiği banka hesabında; haczi kabil olan taşınmaz satış ve kira gelirleri, hizmet gelirleri, teminatlar, mevduat faiz gelirleri ve diğer çeşitli gelirler gibi para, alacak ve gelirlerinin de bulunduğu görülmüştür.

Belediyenin haczedilemeyen gelirlerini ayrı hesapta tutmayarak haczi kabil gelirlerle ortak havuz hesabında birleştirmesi, bu hesaptaki bakiyenin vergi, resim ve harç gelirlerinden mi yoksa haczedilebilir gelirlerden mi oluştuğunun belirlenmesini imkânsız hale getirmektedir. Belediyelerin bu nitelikteki hesapları, yargı mercileri tarafından “havuz hesabı” olarak nitelendirilmekte ve bu tip uygulamalar haczedilemezlik hakkından feragat olarak kabul edilmektedir.

Nitekim Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 30.03.2022 tarih ve E.2021/11318, K.2022/4231 sayılı Kararı’nda; borçlu belediyece haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraların aynı hesapta toplanmasının ve birbirine karıştırılmasının, haczedilemezlik hakkından feragat olarak kabul edileceği açıkça hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdaresi tarafından vergi, resim ve harç tahsilatlarının yapıldığı banka hesabında haczi kabil gelir ve alacakların bulundurulmaması için gerekli önlemlerin alınacağı bildirilmiştir.

İcra hukukunda haczedilemezlik kuralı istisna olup; 5393 sayılı Kanun'da belirtilen hüküm ile kamu hizmeti gören ve kamu tüzel kişiliğini haiz belediyeler için hukuk devletinde teminat altına alınmış bir güvence oluşturmak amaçlanmıştır. Ancak söz konusu güvencenin tesis edilebilmesi için, “havuz hesabı” uygulamasının sonlandırılması, haczedilemeyen gelirler ile haczi kabil varlıkların ayrı hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>